

*Кравцов С.С.
Доцент кафедри туризму та
рекреації Київського
національного торговельно-
економічного університету, м.
Київ, Україна*

ПЕРЕДУМОВИ ВІДРОДЖЕННЯ ТУРИЗМУ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Туристична діяльність в Донецькій області зазнала значної шкоди внаслідок війни на сході України. Утворення непідконтрольних територій, проблема забезпечення безпеки громадян, і як наслідок їх переселення в інші регіони України, а також складна економічна ситуація в країні призвели до зменшення туристського потоку в регіоні. У той же час, припинення активних бойових дій, контроль Україною територій, де зосереджена переважна більшість туристсько-рекреаційних об'єктів регіону, а також фінансова обмеженість громадян у виборі віддалених місць для відпочинку підштовхують до розвитку внутрішнього туризму.

Метою дослідження постало визначення оцінки спроможності туристичного потенціалу Донеччини у відродженні туризму в регіоні.

Не зважаючи на бренд суто індустріального регіону, Донецька область має певний природно-рекреаційний та історико-культурний туристичний потенціал [1]. Серед природних об'єктів слід виділити такі найбільш атрактивні: Національний природний парк «Святі гори» («Донецька Швейцарія») з унікальним поєднання каскаду крейдянних гір, річки Сіверський Донець і соснового лісу; регіональний ландшафтний парк «Краматорський», на території якого розташовані «крейдяні скелі» (високі крейдяні скелі з прожилками чорного кремнію) та унікальні скам'янілі араукарії віком у 250 млн. років; регіональний ландшафтний парк «Клебан Бик», де можна знайти скам'янілі рештки коралів та молюсків; «Великоанадольський ліс» – найбільший штучний ліс у світі, заснований у середині XIX ст.; «Кам'яні Могили» – стародавнє культове місце, гранітні гряди віком у 2 млрд. років, саме тут, за однією з версій, відбулася битва на річці Калка 1223 р.

Щодо курортної сфери Донецької області, то вже відроджуються курорти Азовського моря – Ялта, Урзуф, Мелекине, Юр'євка, а також Білосарайська коса. У місті Соледар приймає туристів у соляних шахтах спелеосанаторій «Соляна симфонія». Спелеосанаторій місткістю 100 місць

призначений для лікування пацієнтів, що страждають захворюваннями бронхолегеневої системи і захворюваннями щитовидної залози. На півночі області відновив роботу Славкурорт – бальнеологічний курорт з найвіддаленішими від моря соленими озерами.

Окрім природно-рекреаційних ресурсів, туристичний потенціал Донеччина представлений також історико-культурними об'єктами. Серед біосоціальних ресурсів найбільш вагомими є музей композитора С.С. Прокофєва (с. Красне), меморіальний музей-садиба співзасновника і керівника Московського художнього театру (МХАТ) В.І. Немировича-Данченка (с. Нескучне), а також меморіальний музей автора загальновідомої казки «Жабка-мандрівниця» В. Гаршина (с. Переїзне).

Серед об'єктів релігійного туризму окрім загальновідомої Свято-Успенської Святогірської лаври є цікавими Свято-Миколаївський храм (м. Бахмут) та церква Різдва Богородиці (с. Андріївка) – одні з найдавніших дерев'яних храмів на Сході України (XVIII ст.).

Для прихильників етнографічного туризму вартими уваги є музей народної архітектури, побуту та дитячої творчості (с. Прелесне), народний музей «Довкілля» (с. Олександро-Калинове), а також музей історії та етнографії греків Приазов'я (сmt. Сартана). Саме ці села розглядаються як перспективні з точки зору розвитку сільського зеленого туризму [2].

Промисловий туризм на Донеччині представлений заводом шампанських вин у м. Бахмут. Це єдиний виробник ігристих вин в Україні, який повністю показує свій технологічний цикл в дії. Одночасно 30 млн. пляшок вина як мінімум три роки витримуються в підземних штольнях заводу на глибині понад 72 м. Також для мешканців сусідніх областей України неабиякий інтерес представляють терикони – «вулкани Донеччини». В регіоні налічується 580 териконів висотою до 120 м, з них 114 «горять».

Таким чином, на території Донецької області, підконтрольній Україні, розташовані унікальні туристичні ресурси, які обов'язково матимуть інтерес у потенційних туристів. Наявність цих ресурсів є основною передумовою для розвитку туризму в регіоні. На сучасному етапі на органи державної влади та місцевого самоврядування покладається задача збереження зазначених об'єктів, їх промоція серед населення, поступове налагодження інфраструктури, а також підтримка місцевих представників туристичного та курортного бізнесу щодо відновлення внутрішнього туризму.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Кудокоцев Н.С. О перспективах использования культурно-исторических ресурсов в туристической деятельности на примере Донецкой области / Н.С. Кудокоцев, С.Н. Голубничая // Вісник ДІТБ. – Донецьк. – 2006. – №10. – С.130-134.

2. Іванченко Н. Культурний Донбас, або нове народження Фенікса [Електронний ресурс] / Іванченко Н. // «Музеї України» – Режим доступу: <http://museum-ukraine.org.ua/?p=5124>